

Periodeplan for Eikelia barnehage

Barnehagens rom

Periode: August 2026 – juli 2027

Bakgrunn for valg av tema

Hvert år velger vi oss et satsningsområde ut ifra barnehagens årsplan som vi ønsker å fordype oss i.

Satsningsområdene kan være et endrings- og utviklingsarbeid som varer mellom 3-5 år, alt ut ifra hvor lang tid det tar å nå målet vårt. Siden august 2024, har vi valgt å jobbe med barnehagens rom som vår pedagogiske satsning. Bakgrunnen for dette valget var at rommenes innredning og hva vi tilbyr av materialer kan ha mye å si for barnas trivsel og det pedagogiske tilbudet.

To år inn i utviklingsarbeidet har vi kommet godt i gang og ser effekten av arbeidet vårt. Vi ser også at det fortsatt er mye god pedagogisk praksis å hente ved å fokusere på dette arbeidet videre.

Før vi går igjennom en evaluering av arbeidet så langt, ønsker vi å gi et faglig bakteppe. Under er det beskrevet hvordan utviklingsarbeidet «barnehagens rom» henger sammen med Rammeplan for barnehagen, kommunens satsningsområde «TETT PÅ», samt hvordan arbeidet med satsningsområde ser ut i praksis.

Årets satsningsområde: Barnehagens rom

Rammeplan for barnehagen sier at barnehagens rom skal ha et miljø som fremmer alle barns utvikling, som har en estetisk dimensjon og som gir et allsidig tilbud av aktiviteter. Eikelia barnehage jobber tverrfaglig med alle fagområdene i [Rammeplan for barnehagen](#) gjennom aktiviteter knyttet til satsningsområdet. Dette beskrives under, samt i barnehagens årsplan som dere finner på hjemmesiden vår.

[Kvalitetssatsning i Bærum kommune - TETT PÅ](#)

Tett på handler om å etablere gode, nære relasjoner med fokus på kvalitet. Tett på bygger på forskning som har funnet at det er ti dimensjoner som sier om kvaliteten på barnehagen er god.

De ti dimensjonene er delt inn i tre domener:

- Emosjonell støtte
- Organisering av avdeling
- Støtte til læring og utvikling

Barnehagens rom handler mye om hvordan vi organiserer avdelingen. Arbeidet med Barnehagens rom kan derfor ses i sammenheng med domenet «Organisering av avdeling». Dette domenet handler mer enn å bestemme hvor sofaen skal stå, det handler om å legge til rette for undring fantasi, kreativitet og lek. Barnehagen reflekterer derfor over følgende spørsmål; Hva innbyr rommet til når barna kommer? Er det et variert og spennende tilbud av aktiviteter?

«Raushet og glede – voksne til stede»

Dynamiske rom

Vi er alle ulike, så det er viktig at barna skal kjenne at det er noe for alle – uansett interesser og behov. Dette er ting som kan endre seg underveis. Vi ønsker derfor at rommene skal være dynamiske, endre seg i takt med barnas innspill og hvordan de ønsker å bruke rommene. For at barna skal få medvirke til egen hverdag, trenger de voksne som tar barnas perspektiv og som er sensitive for deres uttrykk.

Den 3. pedagog

Barnehagens rom blir ofte omtalt som den 3. pedagog.

I barnehagevirksomheten vil den 1. pedagogen være

voksne, og den 2. pedagogen være barna. Med rommet som den 3. pedagog, får man hjelp til å organisere seg på en god måte. Det skal være lett å se hva rommet skal brukes til, med tydelige læringsmål. For at barna skal oppmuntres til deltakelse er det viktig at materialer er tilgjengelige, men også inviterer til lek. De voksne kan f.eks. sette frem leker/materiale som gir inspirasjon.

Rommet skal være estetisk og inspirerende, samt tilby varierte materialer. I Eikelia ønsker vi at barna skal finne verksteder der de kan utfolde sin kreativitet og skaperglede. Kreativiteten utvikles når de voksne er til stede og oppfordrer barna til å se løsninger og tenke selv. Utvikling av tenkning og forståelse handler om hvordan de voksne klarer å legge til rette for diskusjoner og aktiviteter slik at barna får en bredere og dypere forståelse av hvordan ting henger sammen. Dette kan vi også gjøre ved å stille barna åpne og gode spørsmål, la barna få utforske, eksperimentere, planlegge og tenke rundt ulike temaer/materialer. Tilrettelegging av rommet gir derfor også et godt språkmiljø. Voksne er viktige språkmodeller og bøker er et viktig verktøy.

Uterommet:

Uteområdet er et pedagogisk rom. Det er en viktig arena for lek, motorisk utfoldelse, estetiske og sanselige opplevelser. Uteområdet må tilrettelegges slik at barna får varierte erfaringer og utfordres til allsidig aktivitet. Etter en oppgradering av uteområdet 2024-2026, har vi jobbet for å skape en arena som gir utfordringer for alle – uansett forutsetninger.

Barnehagen har en kjøkkenhage hvor barna vil få erfaringer med økologisk matproduksjon.

Det vil også være et godt utgangspunkt for samtaler og undring rundt for eksempel hvor maten kommer fra, og hva bærekraftig mat egentlig er.

Dokumentasjon

Dokumentasjon er en viktig del av barnehagens rom. Man kan si at dokumentasjon er barnas hukommelse. Her kan barna se hva de har jobbet med den siste tiden og det er en fin mulighet til å samtale med hverandre og foreldre om hva de har gjort og opplevd. Dokumentasjon kan hjelpe oss i arbeidet med å få barna til å se hvordan temaer kan henge sammen på tvers av aktiviteter og hvordan vi klarer å koble ulike temaer til barnas liv. Ved å dokumentere gir vi også barna muligheten til å se at det finnes ulike måter å løse en oppgave på. De får møte andres kreative uttrykk som inviterer barna til å undre seg og utforske egne ideer. Barna blir dermed inspirert av hverandre og vil lære av hverandre. Det er derfor viktig at dokumentasjon foregår i barnas høyde, slik at barna selv kan se, oppdage, stille spørsmål og skape videre.

Årets fokus – Stort med bok

Forskning på leseutvikling i Norge viser en bekymringsfull utvikling, der barns leseforståelse og leseglede har sunket over tid. Samtidig peker Udir på at god og tidlig innsats gir resultater. Barnehagen og de første skoleårene er avgjørende for å legge til rette for et godt språklig grunnlag.

Vårt satsningsområde i år blir derfor også å fokusere på leseglede i barnehagen. Vi knytter dette opp mot vårt arbeid med barnehagens rom og språkdimensjonen i TETT PÅ.

Vi vil legge til rette for gode leseopplevelser i barnehagen. Dette for eksempel gjennom etablering av et nytt bibliotek og lesehjørner. Det handler også om mer bevissthet rundt hvilke bøker vi tilbyr barna og hvorfor. Bøkene skal gjenspeile språk og kultur som er representert i barnegruppen. Det handler ikke bare om bøker full av tekst, men også bøker uten tekst som gir godt utgangspunkt for samtale og refleksjon. Dette kan dere lese mer om i barnehagens årsplan.

Evaluering av endrings- og utviklingsarbeidet så langt

Ved oppstart av prosjektet, barnehageåret 2024-2025, brukte personalet god tid på å reflektere over hva «barnehagens rom» betyr for Eikelia. Noen av spørsmålene vi stilte oss var;

Hvordan kan vår innredning av rom, samt materialet vi tilbyr barna få en betydning for vår pedagogiske praksis?

Hvordan kan vi sikre at barns medvirkning og trivsel blir ivaretatt i arbeidet med barnehagens rom?

Gradvis gikk vi i gang med å endre ulike rom. Det har vært fokus på gjenbruk og leker og materiell har blitt byttet etter barnas interesser, samtidig som det har vært fokus på å utvide og utfordre barnas lekemønstre.

Møbler har blitt flyttet på, og små mengder av ulike leker har blitt byttet til fordel for større mengder av færre leker. Avdelingene jobber mer helhetlig og tilbyr ikke nødvendigvis det samme av lekematerialer, men varierer i større grad det tilbudet barna får. Det at ulike avdelinger tilbyr ulike ting har ført til at barna beveger seg mer på tvers av avdelinger og har blitt tryggere og bedre kjent på andre avdelinger. Alle ansatte og barn leker også mer på tvers av avdelingene enn tidligere.

Personalet opplever en stor bevisstgjøring av hva en liten endring kan gjøre med rommet og med barnas lek. Plassering av ulike soner og materialet som tilbys har vist seg å ha stor betydning for roen på avdelingen, samt enkelte barns trivsel. En stor variasjon i tilbudet sikrer at vi treffer flere barns interesser. For at barna skal få medvirke til egen hverdag, trenger de voksne som tar barnas perspektiv og som er sensitive for deres uttrykk. Barna opplevde å bli lyttet til da personalet prøvde seg på endringer som barna ikke var enige i. Barns medbestemmelsesmøter ble satt på agendaen.

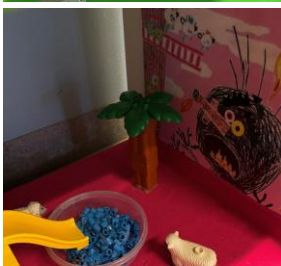
År to, barnehageåret 2025-2026, fortsatte vi arbeidet og tok med oss erfaringer og bevisstgjøring til et høyere nivå. Vi har jobbet med innerom, uterom, venterom, hjerterom, surrerom, bråkerom, tidsrom m.m., og har oppnådd variert aktivitet i tråd med rammeplanen. Vi har blant annet reflektert over hva som skjer med rommene når barna får velge.

Det ble satt mer fokus på uterommet, spesielt Billie Bies hage.

Det er viktig at barna som går her har det samme eieforholdet til hagen til de som laget den, noe vi nå har oppnådd gjennom en liten oppgradering. Vi har også hatt fokus på kjøkkenhagen, der det er plantet jordbær, blomsterhage, mais og gresskar. Gresskarene vil pynte opp barnehagens rom til Halloween. Vi opplever at Billie Bies hage og kjøkkenhagen gir rom for gode diskusjoner, mye refleksjon og undring. Det beste er at det gjør det mye lettere for barna å se sammenhenger og forstå prosesser når de ser at vi snakker om i praksis, eks. pollinering. Vi har også laget kompost som blir spennende å følge med på.

I sandkassen og ellers på uteplassen har det dukket opp overraskelser som inspirerer til kreativitet og lar fantasien blomstre, både ved hjelp av naturmaterialer og materialer innenfra. Dette har ført til mange god sansestimulering og samtaler rundt egne erfaringer hjemmefra, som er et godt utgangspunkt for språkstimuleringen. Gjennom enkle grep har nye lekeapparater fått tilført noen nye elementer, som gjør at apparatet brukes på en ny måte. Det handler om å skape magi i hverdagen.

Inne har også gamle møbler fått nytt liv. En gammel hylle er nå blitt til Bukkene Bruse på badeland og danner en sammenheng mellom bøker og lek. Et bord har blitt til ett nytt rom i rommet til utforskning og undring. En avdeling har observert barnas lek på avdelingen og erfarte hvordan det å bytte ut en sofa med en kjøkkenkrok førte til mindre løping og mer rollelek. God lek som traff barnas interesser førte til mer ro på avdelingen og en bedre veiledning og reguleringsstøtte fra de voksne.

Vi ser nå tydelige sammenhenger mellom barnehagens rom og kommunens satsninger på TETT PÅ. Sett i lys av samfunnsutviklingen har vi i år valgt å fokusere på språkdimensjonen i TETT PÅ, med fokus på å legge til rette for gode lesesoner (eks. kubene) og videreutvikle biblioteket vårt.

Personalet i Eikelia er enige om at det å jobbe med barnehagens rom gir stor inspirasjon til arbeidet. Det er gøy å tenke nytt og det er faglig utviklende å koble praksis på TETT PÅ. Det er fint å ha et felles mål på hus.

Personalet oppsummerer arbeidet med barnehagens rom med ett ord: MAGISK.

Rammeplan for barnehagen	Tiltak	Personalets forpliktelser	Evaluering
«Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom [...] leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter» (s. 44)	Vi gir barna tilgang til ulike typer materialer, leker, innredning og utstyr. Dette bør være gjennomtenkt og skal endres i tråd med barnas behov og interesser.	Vi er aktivt lyttende og observerer barnas handlinger og interesser, og finner en balanse mellom hva barna interesserer seg for og hva vi ønsker å tilføre dem.	I prosess
«Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse» (s. 7)	Det fysiske miljøet skal gjenspeile samfunnets mangfold, og alle barn skal kunne oppleve fellesskap og tilhørighet til barnehagen.	Vi lar oss inspirere av årshjulet og årstidene når vi utformer et rom eller en krok.	I prosess
«Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere» (s. 56)	Vi lar barna medvirke med sine interesser, bruk og opplevelser av rommet. Vi byttelåner rom for å se og lære av barns ulikhet i bruken av et rom.	Vi dokumenterer for å synliggjøre fremgang, og benytter den pedagogiske dokumentasjonen til å reflektere sammen.	I prosess
«Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek, [...] (og) skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre» (s. 20)	Vi utformer inspirerende og utforskende rom som innbyr til variert lek.	Vi tilbyr ulike materialer og gjør endringer i rommet.	I prosess
«Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger» (s. 49)	Ansatte er aktive i leken inne og ute for å sikre inkludering, støtte og læring.	Vi er utforskende sammen med barna – det er sammen vi finner ut av hvordan vi kan bruke rommet.	I prosess
«Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling» (s. 20)	Grupper på tvers og felles aktiviteter for hele barnehagen gjennom året.	Vi tilrettelegger for, og finner felles møtepunkter for barna i organiserte og spontane aktiviteter	I prosess
«Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring» (s. 52)	Vi tar vare på, og utvikler kjøkkenhagen, som er en del av uterommet hvor barna kan lære om og oppleve sammenhenger i naturen.	Vi samtaler med barna om klima og matproduksjon, og reflekterer sammen rundt hvordan vi kan ta best mulig vare på de ressursene vi har.	I prosess
«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det» (s. 10)	Vi blir kjent med miljøvennene Samira Skilpadde, Hennie Humle og Billy Bie. De lærer oss om mangfoldet i naturen og bærekraftig utvikling.	Vi inkluderer barna i refleksjoner og samtaler rundt hvordan vi best kan ta vare på hverandre, barnehagen og planeten vår.	I prosess
«Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna [...] Opplever og utforsker naturens mangfold [...] Lager konstruksjoner av ulike materialer» (s. 52-53)	Vi tar med naturmaterialer vi finner på tur tilbake til barnehagens uteområde for lek, undring, inspirasjon og variasjon i lekemateriellet som tilbys i utetiden.	Vi lar barna være aktivt deltakende i valg av hva som skal bringes tilbake til barnehagens uteområde.	I prosess
«Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at [...] barna utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter» (s. 48)	Vi tilbyr barna et mangfold av bøker, sanger og uttrykksformer som fremmer og støtter barnas lek og utforsking med språk og tekst. Vi tilbyr barna språkstøtte med visuell kommunikasjon og håndtegn.	Vi er aktive språkmodeller som inkluderer barna i språkstimulerende aktiviteter, og bruker tegn som støtte til tale.	I prosess